

RAKA RÖR

INFORMATIONSBLAD FRÅN LABORATORIEMEDICIN

Nr 44 mars 2007

KLIN KEM LAB I SUNDERBYN

CDT i Sunderbyn

-Staffan Wikström/Ursula Eriksson-

Fr.o.m. 12 februari analyseras CDT på klin kem lab i Sunderbyn och analys sker 2-3 gånger per vecka.

Beställningar sker via VAS under beställningsnamn "CDT" eller på pappersremiss under "Övrigt" (tillsvidare). Provtas i gelrör (guldgul propp, art.nr 12631).

CDT (Carbohydrate-Deficient-Transferrin) är en markör för alkoholmissbruk, inte minst i körkortssammanhang.

Referensområdet anges till mindre än två procent av det totala transferrinet, vilket innebär att 99 procent av alla individer utan alkoholproblem erhåller ett värde inom referensintervallet.

CDT-nivåerna stiger på ett individuellt sätt vid regelbundet högt alkoholintag. Vid ett alkoholintag på 60 gram etanol per dag under två till fyra veckor får cirka 50 procent av en population förhöjda värden. Vid ett intag på 100 gram etanol per dag under två till fyra veckor, får 90 procent förhöjda värden. Halveringstiden för CDT vid total alkoholabstinens anges till 10 till 14 dagar och en normalisering har skett inom tre till fem veckor. Variationen av CDT-nivån hos en enskild individ har stor betydelse i värderingen av alkoholkonsumtionen. En förändring av CDT-värdet som överstiger 30 till 40 procent under en uppföljningsperiod kan inte förklaras med annat än en över tiden varierande alkoholkonsumtion. Lätt förhöjda CDT-nivåer kan förekomma även hos vissa patienter med primär biliär cirros och autoimmuna hepatiter. Genetiska transferinvarianter, som ofta anges som felkälla, hittar vi med den analysteknik vi använder (HPLC-jonbyteskromatografi). Dessa prov skickar vi åtminstone till en början till Malmö för verifiering.

Cystatin C och GFR

-Elisabet Dahl/Staffan Wikström-

Vi har sänkt den övre gränsen som ges ut, för glomerulär filtrationshastighet; GFR-värden beräknade från Cystatin C-koncentrationer, till $>90 \text{ mL/min/1,73}^2$ kroppsyta, då variationerna ovanför detta är större men värden ändå kan anses normala. Detta enligt senaste Workshopen 26 januari i Stockholm för Cystatin C. Uppdaterad information finns för Cystatin C i labhandboken.

Relativt GFR kan mätas med olika metoder och några absoluta referensintervall finns inte riktigt. Vi har dock skrivit in generella riktvärden som Lund tagit fram genom litteraturläsa genomgång och diskussion med njurmedicinska kliniken.

Om man emellertid önskar hjälp med att beräkna dosering av läkemedel, som till väsentlig del utsöndras via njurarna genom glomerulär filtration, är det dock den absoluta glomerulära filtrationen (mL/min), som är av störst intresse.

Se Labhandboken.

HLA-B27

-Nils Burman-

Den 19 februari 2007 upphörde klin kem lab i Sunderbyn med analysen HLA-B27.

Den analyseras nu av Blodcentralen vid Norrlands universitetssjukhus i Umeå. Analysen kan inte längre beställas elektroniskt. Använd remissen Vävnadstypning - Blodcentralen tillgänglig från Västerbottens läns landstings hemsida eller från labhandboken under HLA-B27. Provet tas i ett ACD-rör (ljusgul propp) och lämnas till klin kem lab för transport till Umeå.

För detaljerad information, se Labhandboken.

MIKROBIOLOGILABORATORIET

Svarsmottagare på pappersremisser

-Gunnar Granberg-

Vi har problem med otydliga uppgifter vad avser svarsmottagare på pappersremisser.

För att vi skall kunna skicka svaret till rätt avsändare, krävs att ni är tydliga med dessa uppgifter utan några förkortningar på remissen. Glöm inte att ange ortsnamnet i klartext, inte bara sjukhusets avdelningsnummer, utan även ort. Vi får prov från hela länet. Någon persons användarnamn som enda uppgift duger inte.

Beställning av mikrobiologiska prover med samma frågeställning men olika lokalisationer

-Inger Larsson-

Odlingsprover med samma frågeställning, ex. MRSA, men från olika lokalisationer, där vill vi ha **max 4 st prover per remiss**. Det beror på att resultaten av odlingarna som begärs kopplas ihop och svaras ut på samma remissvar.

PATOLOGI/CYTOLOG

SPUR-inspektion

SPUR-inspektion av Avdelningen för patologi och cytologi ägde rum i januari.

SPUR-inspektion, som utförs av företrädare för specialistföreningen/sektionen avser enhetens lämplighet för utbildning av läkare under specialisttjänstgöring. Särskilt granskas verksamhetens omfattning och karaktär, läkarstabens sammansättning, lokaler och utrustning, tjänstgöringens uppläggning, handledning, teoretisk utbildning samt möjligheter till forskning och utvecklingsarbete.

⇒ Till sida 2

Labhandboken

-Pirjo Johansson-

”Sökfunktion, analyser” har tillfälligt ersatts av **Provtagningsanvisningar** som finns högst upp i mittenkolumnen, skrivet med ganska stora bokstäver.

För övrigt, har vi börjat arbetet med att se över utformningen av labhandbokens löpsedlar för att göra informationen mera tillgänglig.

Vår ambition är att samordna exempelvis föreskrifterna av allmän karaktär så långt som möjligt.

Personalnytt

Överläkare Peter Karolyi har slutat sin anställning hos oss den 2 mars för att arbeta i Västerås.

Vi önskar honom lycka till i den nya tjänsten!

Den 1 maj hälsar vi Stefan Cajander, överläkare och docent, välkommen som utvecklingschef för patologin i Norrbotten. Cajander kommer närmast från Akademiska sjukhuset i Uppsala.

I sin roll som utvecklingschef kommer Stefan Cajander att ha ett arbetsfält utöver det rent medicinska ledningsansvaret. Förutom uppgifter som utveckling av patologin som medicinsk specialitet och utarbetande av riktlinjer och rutiner samt uppföljning av att dessa effektivt efterlevs står en rad andra viktiga frågor på Cajanders agenda såsom rekrytering, handledning samt att befrämja ett gott samarbete med personal såväl internt som externt.

Avdelningen för patologi och cytologi har fått två nya cytodiagnostiker.

Det är biomedicinska analytikerna Anette Gustavsson och Siv Lundmark som under ett år vidareutbildat sig i klinisk cytologi vid Karolinska Institutet Huddinge. Anette och Siv hälsas hjärtligt välkomna till mikroskoperna och cellernas värld!